Anul al 58-lea

10 Pagini

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 128 Joi 15 Mai 1941

10 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

FINANȚAREA OPEREI DE ROMÂNIZARE

In ciclul ultimelor decrete-legi menite să completeze dispozițiunile legale anterioare privitoare la opera de românizare și să desăvârșească practic organizarea ei pe teren, se prenumără și acela, prin care se înființează „Institutul de Credit Românesc".

Dacă, pe deoparte, rostul acestui institut financiar este acela de-a acorda credite românilor pentru dobândirea și exploatarea fondurilor comerciale și industriale rămase disponibile în urma repatrierii germanilor din Bucovina și Dobrogea, conform convenției româno-germane din 22 Octombrie 1940 și ca urmare a tratatului româno-bulgar din 7 Septembrie 1940, el mai are și menirea de a finanța pe românii refugiați din teritoriile evacuate, înlesnindu-le dobândirea de fonduri de comerț dela străini și întemeierea de noui întreprinderi.

Să recunoaștem din capul locului, că lipsa sprijinului bănesc a ținut prea mult în loc acțiunea practică de românizare, care nu poate fi tratată ca o întreprindere de improvizație, fără a avea la spate atât suportul financiar, cât și cel al pregătirii profesionale sau măcar al unui spirit înăscut de întreprindere și de tenacitate.

Marea majoritate a celor cari s'au avântat în direcția preluării de întreprinderi aparținând străinilor au fost nevoiți să-și procure mijloacele financiare necesare pe calea creditului la bănci, gajându-și fondurile de comerț abia luate în primire. Dar odată această operațiune desăvârșită, de unde mai puteau ei să-și procure fondurile de rulment pentru punerea în mișcare a întreprinderii?

In aceeași situație s'au văzut prinși chiar și cei cari, dispunând de oarecare capital, l-au învestit în achiziționarea fondului de comerț cumpărat dela străini sau în instalarea și deschiderea unei noui întreprinderi. Și aceștia s'au văzut lipsiți de capitalul de rulment necesar desvoltării comerțului sau industriei lor, mai ales în condițiunile de azi ale pieții, când scumpetea excesivă a tuturor mărfurilor, materiilor prime, mâinei de lucru, etc. necesită capitaluri importante disponibile și când atât creditul în mărfuri cât și cel în bani sunt ca și desființate.

Prin urmare, chiar în cazurile fericite, când nouii întreprinzători români se înhămau la munca aceasta grea de românizare, cu tot elanul, cu toată hotărîrea și cu tot capitalul de care dispuneau, ei se vedeau strâmtorați dela început în mijloacele lor de lucru tocmai din cauza lipsei capitalului de rulment absolut trebuitor.

Această lipsă a fost cu deosebire resimțită în Ardeal, în Banat și în Dobrogea, adică tocmai acolo, unde opera de românizare trebuia să formeze punctul de concentrare al tuturor atențiunilor și al tuturor sforțărilor noastre.

Incât, nu e de mirare, că mulți din pionierii acestei patriotice acțiuni, sub presiunea strâmtorărilor, s'au văzut nevoiți să lichideze sau să transfere altora — din nefericire străini — fondul lor comercial sau industrial.

Nu mai vorbim de profitorii nevrednici, cari au înțeles să transforme opera de românizare în instrument de trafic și îmbogățire rapidă, cedând întreprinderea celui dintâi neromân care le-a oferit prețuri ispititoare.

Fapt e că pentru ajutorarea românilor capabili și cinstiți — și numai a acestora — se simțea nevoia încă dela început de o organizație specială de finanțare. Fără organizare financiară adecuată, întreaga acțiune de românizare ar fi fost expusă nesuccesului sau lâncezirii.

Această nevoe a fost recunoscută oficial, și împlinirea ei și-a găsit expresia în creiarea Institutului de Credit Românesc. Capitalul inițial de 120 de milioane lei, vărsat în întregime de ministerul economiei naționale, l-am dori amplificat și prin alte participări, care să facă din acest institut un puternic și de nezdruncinat bastion al afirmării românești în toate sectoarele înstrăinate ale vieții noastre economice, un bastion care să contracareze toate încercările lăturalnice de acaparare, de oriunde ar veni și oricine le-ar finanța.

SITUAȚIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Războiul aerian germano-britanic. — Operațiile militare din Africa și Irak

de R. SEIȘANU

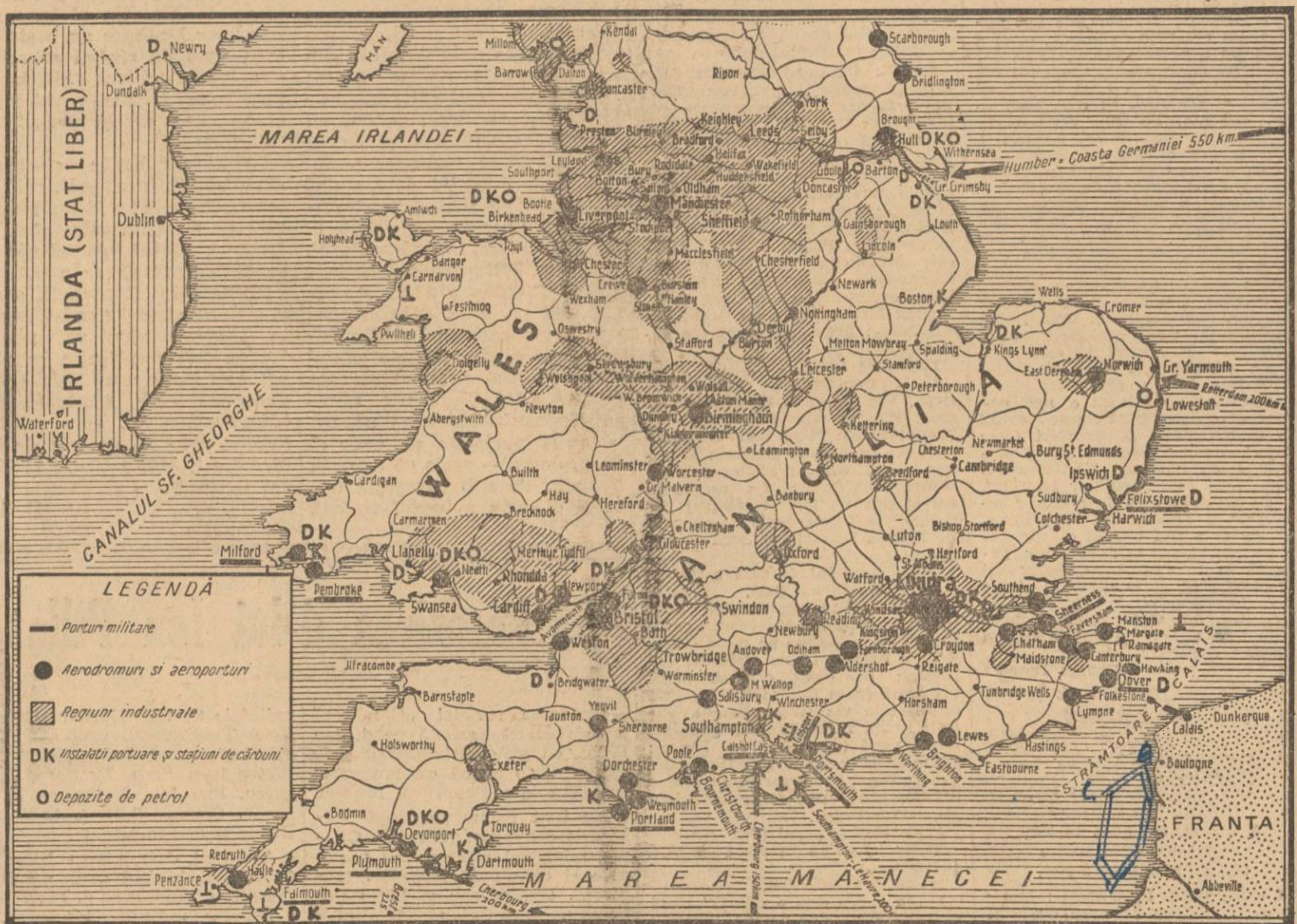

Regiunea centrală și de sud a Angliei

In spațiul aerian britanic și german, după fiecare atac în formațiuni masive, urmează riposta cu aceeaș forță distructivă, sau chiar și mai mare de cât a adversarului. In aceste atacuri și contra-atacuri aeriene, sistematice, surpriza este aproape exclusă, de oarece, ambii beligeranți, după cum o dovedesc comunicatele cartierelor generale ale armatelor lor, bombardează aceleaș obiective militare și economice; aceleaș centre vitale; aceleaș porturi și baze navale, sau aeriene; aceleaș regiuni industriale.

Astfel, pe când avioanele germane țin sub focul lor, aproape în toate nopțile, Londra, zona coastelor Angliei centrale și sudice cu porturile lor militare Falmouth, Plymouth, Portland, Calshot, Cas, Portsmouth, Dover, Sheerness, Felixstowe, etc. și centrele principale, aerodromurile și instalațiile din regiunile industriale—împrejurimile Londrei, Bredford, Oxford, Bristol, Rondda-Neath, Birmingham, Liverpool, Manchester, Sheffield, Norwich; avioanele britanice bombardează și ele în cursul nopților obiectivele din spațiul de nord-vest al Germaniei și din când în când execută raiduri asupra Berlinului și Posenului.

Deosebirea este că, pe când avioanele germane beneficiază de apropierea obiectivelor lor ața insula Britanică, cele germane ... mai mare din cauza obiectivelor îndepărtate de bazele lor de pornire.

In cursul nopții de 11—12 Mai aviația germană a atacat numeroase aerodromuri și obiective industriale din Anglia centrală și de sud; iar cea britanică, instalațiile portuare din Hamburg și Bremen, orașul Emden, bazinele dela Rotterdam și baza de hidroavioane din insula Texel dela intrarea golfului Zuiderzee, nord de portul olandez Helder.

Atacul massiv dat de aviația germană împotriva Londrei în noaptea de 10—11 Mai a fost excepțional de puternic și cu efecte distructive mai mari de cât cele anterioare. El a fost o ripostă severă ata-

(Continuare in pag. 2-a)

UN SINGUR CREZ

de I. VION

In legătură cu manifestația făcută de unii studenți, cari, cu prilejul serbării zilei de 10 Mai, au intonat în aula Universității cântece interzise, postul societății de radiodifuziune a transmis un apel către „unii tineri" apel în care se spunea, între altele:

„In toate țările tineretul își jertfește sângele și viața pentru a întări disciplina națională, ci nu de a o atinge; el lasă țările conduse de generațiile experienței, el fiind elementul de luptă eroică pentru mărirea și apărarea patriei în afară, ci nu elementul frământării și descompunerii interioare.

La noi sunt încă unii tineri cari cred că, înainte de a fi muncit serios și temeinic, înainte de a dovedi valoare și merit, pot să dea trufași lecții de operă națională tuturor".

Apelul termină astfel:

„Tineretul e chemat să ridice onoarea României și să-i pregătească o mai largă unitate, ci să nu-i surpe liniștea și mândria, mai ales înr'o zi de sărbătoare a faptelor înaintașilor, cari s'au trudit și s'au jertfit pentru ca să ne dea țara și independența în care cântă dezordonat și fără răspundere acești tineri".

Ancheta orânduită de ministerul Instrucțiunii publice va stabili răspunderile și va aplica sancțiunile pe cari guvernul le va socoti potrivite; dar atât apelul oficios transmis la „Radio" cât și gândurile românilor clar văzători, nu se opresc la manifesatrea izolată a unor tineri, ci la mobilul care a provocat-o, cauzele care au determinat-o.

Tragica luptă între generații, dezbătută de noi cu o calmă obiectivitate într'o vreme când nimeni nu îndrăznea să scrie despre această problemă și în care am amintit și întârzierea egoistă a unor vârstnici și graba pripită a celor ce contestă astăzi valoarea experienței și a priceperei, credem că nu este bine să se pună și pentru cei cari — până la luarea diplomelor, până la certificatul ce le dă drum liber în viața de muncă pozitivă și constructivă — nu pot avea revendicări decât în legătură cu studiile, bibliotecile, căminele ori taxele.

A avut tineretul universitar astfel de doleanțe și oficialitatea nu le-a ținut în seamă? Indreptățiți să le cunoaștem, ca duhovnici atenți ai tuturor năzuințelor sincere, din toate categoriile sociale, noi am fi cei dintâi, dacă censura permite, să ne dăm osteneala ca justele cereri să fie ascultate. Nu e nevoe să mai amintim comparația între înlesnirile ce se fac astăzi și greutățile pe cari le întâmpinau cei din trecut — fără avere — cari vroiau să urmeze școlile superioare.

Nu știm în ce măsură au putut exista azi noui revendicări, dar știm demult că nu este un câmp mai liber de afirmare, de întrecere, de stimulent dezinteresat, decât în domeniul învățăturii, în domeniul cărții, în lumina adevărului vechi de când e lumea și din care pur-

(Continuare in pag. 2-a)

Presa germană despre România și M. S. Regele Mihai I

Berlin, 12 (Rador). — *Ziarul „Berliner Localanzeiger", vorbind de factorii creiatori care și-au dat examenul lor de capacitate cu ocazia ultimilor ani, în Sud-Estul Europei, spune cu privire la România că „mulțumită unui soldat român, orizontului său larg și energiei sale, România a putut fi salvată, trecând prin toate jertfele și sguduirile din ultimul timp."*

❖

Berlin, 12 (Rador). — *Ziarul „Berliner Boersenzeitung", face un portret al M. S. Regelui Mihai, din care extragem:*

„Mihai nu este numai Elevul Regal, ci mai exact spus, Regele care studiază și pe care poporul Il cunoaște bine. Tânărul Rege al României nu cunoaște, afară de activiaatea Sa, care Ii ia cea mai mare parte din timp, nimic altceva decât drumul spre varietatea țării și a poporului Său, în primul rând spre soldat și spre țăran. Și pe unul și pe altul îi caută acolo unde ei se găsesc la lucrul zilnic, pe câmpul de exerciții, în satele Carpaților și în colibele câmpiei. Regele este icoana generației Sale: Sănătos, cu o ținută perfectă și familiarizat complet cu toate problemele vieții de astăzi. Cea mai mare bucurie a Sa o constitue plimbările cu automobilul prin țara largă. Este iarăși caracteristic că Mihai I, în momentul în care a ajuns Rege, a îndepărtat El însuși Stema Regală de pe automobilul pe care îl conduce singur. El vrea să fie considerat ca om care se adresează omului, iar nu ca persoană căreia i se cuvine numai respect și care este străină de viața de toate zilele. Și tânărul Rege nu urăște nimic mai mult, decât ca înaintata Sa demnitate Să-l împiedice de a face cu propria Lui mână, ceeace fiecare din supușii Săi trebue să facă zilnic. Când I se întâmplă să aibă o pană la mașină, atunci își repară El însuși cauciucurile sau, ca în iarna trecută când I s'a răsturnat mașina în zăpadă și n'a înțeles să renunțe până când nu a ridicat-o din șanț, cu propriile lui mâini.

Acesta este tânărul Rege al României, un copil al vremei noastre, deprins că bogăția de probleme ale acestei epoci, din experiența multiplă și gravă a propriei Sale vieți".

Clădirea parlamentului din Londra complet distrusă

Amsterdam, 12 (Rador). — *Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:*

Postul de radio Londra a anunțat că în urma distrugerilor cauzate clădirii Parlamentului, din Londra, guvernul s'a văzut obligat de a căuta o nouă localitate, unde ar putea să se întrunească în viitor Camera Comunelor.

Postul de radio a mai adăogat că primul ministru ,însoțit de d-na Churchill și fiica sa, a vizitat ruinele edificiului parlamentar.

Renumita „Lobby" nu mai există ,sala de ședințe este în ruină iar scenele deputaților, lojile diplomaților și tribunele pentru public sunt cu totul distruse.

In locul acestor săli, altădată atât de renumite — a terminat postul de radio englez — nu se mai găsește astăzi decât un morman de ruine, înalt de peste 50 de picioare.

Berlinul și desființarea legațiilor din Moscova ale Belgiei, Norvegiei și Iugoslaviei

Berlin, 12 (Rador). — In cercurile politice berlineze, faptul că Uniunea Sovietică a decretat desființarea legațiilor din Moscova ale Belgiei, Norvegiei și cu deosebire a legației Iugoslave este considerat ca o consecință logică a evenimentelor petrecute în ultimul timp.

La ministerul de externe s'a declarat Luni, în legătură cu suprimarea împuternicirilor ministrului Iugoslaviei la Moscova, că nu numai Uniunea Sovietelor se înșelase cândva cu privire la Iugoslavia, ci și Germania s'a înșelat când a crezut că această țară ar fi capabilă și vrednică să semneze pactul tripartit.

La această considerație, cercurile berlineze adaugă că măsura luată de Uniunea Sovietelor nu este prin urmare decât recunoașterea unei erori ce s'a comis în trecut asupra acestui stat, format în chip artificial.

CUTREMUR CATASTROFAL IN NORDUL BRAZILIEI

Porto Alegre, 12 (Rador). — **Un cutremur foarte puternic a bântuit Luni partea de Nord a Braziliei.**

Au fost distruse 16.000 de case și 20 de uzine. Până acum s'au înregistrat 50 de morți.

D. Roosevelt s'a restabilit

Washington, 12 (Rador). — *D. Roosevelt s'a restabilit complet de scurta boală care l-a ținut departe de treburile publice câteva zile din săptămâna trecută.*

Doctorii i-au recomandat totuși cât mai multă odihnă.

REGELE IMPĂRAT AL ITALIEI IN ALBANIA

Tirana, 12 (Rador). — *Regele Impărat a sosit ieri seară la Vallona, întâmpinat de o mulțime entuziastă.*

Suveranul își va continua vizita sa pe toate câmpurile de bătaie, pe unde au luptat armatele italiene.

Până acum a vizitat porturile Edda, Delvine și Argirocastro, peste tot fiind primit cu mari manifestații de entuziasm, atât din partea autorităților cât și a populației civile.

EXPLOZIE INTR'O MINĂ

Glatz 12 (Rador). — O gravă explozie de oxid de carbon s'a produs Sâmbătă 10 Mai, către miezul nopții, în una din minele dela Neurod.

Numeroși minieri și-au găsit moartea. Operațiile de salvare continuă.

Politica externă a Spaniei

Madrid, 12 (Rador). — Corespondentul Agenției „Stefani" transmite următoarele:

„Hoja de Lunes" scrie în editorialul său că politica externă spaniolă rămâne orientală după cum era și în Iulie 1936, în contra puterilor pluto-democratice.

FRONTIERELE NOULUI STAT CROAT

Berlin, 12 (Rador). — In cercurile politice din capitala Reichului se așteaptă pe curând publicarea frontierelor noului stat croat.

Ca răspuns la o întrebare, s'a exprimat la ministerul de externe al Reichului părerea că ministrul Croației la Berlin nu are a se ocupa de traseul frontierei decât pentru mica parte care desporte Croația de Germania.

❖

Zagreb, 12 (Rador). — Comisiunea germană pentru delimitarea frontierei decisive între Germania și statul croat independent și-a început Luni lucrările.

Din ordinul guvernului croat, iau parte la aceste lucrări geografi și experți militari și economici.

Negocierile continuă în mod metodic și se vor termina probabil în curând.

Trupele croate au ocupat acum, pentru a delimita teritoriul cu Serbia, fosta frontieră a Bosniei, restabilind astfel frontierele dela 1914.

❖

Zagreb 12 (Radar). — Sub suveranitatea statului croat, a fost întemeiată Luni Banca Statului Croat, care este o instituție de emisiune cu sediul la Zagreb.

Ea va continua toate afacerile fostei Bănci a statului iugoslav în teritoriul croat.

ȘEDINȚA REICHSTAGULUI

Fuehrerul rostindu-și discursul la 4 Mai.

Relațiile franco-germane

Berlin, 12 (Rador). — La întrebările puse de ziariști cu privire la starea actuală a relațiilor germano-franceze, s'a manifestat la ministerul de externe al Reichului o extremă rezervă, constatând doar atât că negocierile cu guvernul din Vichy n'au fost încă terminate.

Cercurile competente n'au dat niciun răspuns la întrebările privitoare la o pretinsă întâlnire între amiralul Darlan și o personalitate germană foarte importantă.

Pierderile flotei grecești

Berlin 12 (Rador). — Flota greacă, care a trebuit să acopere retragerea, adică să protejuiască îmbarcarea corpului expediționar englez, și care, prin acest fapt, fusese un obiectiv principal al atacurilor aeriene germane, a pierdut un cuirasat, trei distrugătoare și șapte torpiloare.

Inainte de război, flota de război greacă era compusă din două cuirasate, zece distrugătoare și 13 torpiloare.

Tragica dispariție a lui Rudolf Hess

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 12. — Poporul german a aflat cu totul pe neașteptate, astă seară la ora 8, vestea că Rudolf Hess, locțiitorul Fuehrerului, a decolat Sâmbătă cu un avion de pe aerodromul dela Augsburg și că din acel moment lipsește orice știre asupra lui.

RUDOLF HESS

Relația oficială asupra dispariției tragice a lui Rudolf Hess precizează că acesta, cu toată interzicerea expresă a Fuehrerului de a sbura, deoarece era suferind, a sburat totuș de nenumărate ori în ultimul timp.

Rudolf Hess a întreprins Sâmbătă un sbor cu avionul, decolând de pe aerodromul dela Augsburg. Deoarece lipsește de atunci orice veste despre dânsul, trebue să se creadă că nu mai este în viață. Adjutanții săi, care știau despre interzicerea Fuehrerului și nu l-au împiedicat să sboare, au fost arestați.

Rudolf Hess a lăsat o scrisoare al cărei conținut nu e cunoscut. In relatarea oficială se precizează totuș că din această scrisoare se poate deduce o turburare mintală a celui dispărut.

Pierderea lui Rudolf Hess este o întâmplare dureroasă pentru poporul german.

Hess a fost un colaborator credincios al Fuehrerului, cu care a activat dela începutul mișcării național socialiste.

Ultimul său discurs l-a ținut la radio, de ziua muncii, la 1 Mai, iar în ședința dela 4 Mai a Reichstagului a stat lângă Fuehrer, când acesta și-a ținut discursul. Aceasta a fost ultima sa apariție în public.

In ce privește starea sa fizică, se crede că ea se datorește unei răni la plămân, căpătată în timpul războiului și nevindecată pe deplin.

Rudolf Hess era o figură foarte populară în Germania unde circulau numeroase portrete ale lui alături de fiul său mai mare și care erau mult căutate.

COMUNICATUL PARTIDULUI NAȚIONAL-SOCIALIST

Berlin, 12 (Rador). — Agenția „D. N. B." transmite următorul comunicat oficial dat de partidul național-socialist:

D. Hess, locțiitorul Fuehrerului, căruia Fuehrerul îi interzisese cu strictețe să piloteze vreun avion, din cauza unei boli care se înrăutățea din an în an, a reușit în ultima vreme, cu toată această interdicție, să-și procure un avion.

Sâmbătă, 10 Mai, pe la ora 12, d. Hess a decolat cu avionul dela Augsburg. El nu s'a înapoiat din acest sbor până în prezent.

O scrisoare pe care a lăsat-o arată, din nenorocire, simptomele unei alterări mintale, care face să se nască teama că d. Hess a fost victima unor idei fixe.

Fuehrerul a dat imediat ordin de a se aresta aghiotanții d-lui Hess, care avuseseră cunoștință de aceste sboruri și care nu le împiedecaseră și nici nu le aduseseră la cunoștință mai sus, în ciuda interdicției Fuehrerului, de care știau.

In aceste condiții, partidul național-socialist trebue, cu regret, să se aștepte la faptul că d. Hess să se fi prăbușit undeva cu avionul său și, deci, ca el să fi fost victima unui accident.